

(pri Tebi Oče, z ljubim Sinom... po rimskem obredu). Dvojna incenzacija je ukazana tudi če se da blagoslov takoj po izpostavljanju in ni vmes nobenih molitev. Ponekod (v sekavski škofiji) incenzirajo monštranco spet preden se spravi v tabernakelj. V ljubljanski nadškofiji je bila tretja incenzacija odpravljena 6. novembra 1944.

Blagoslov z Najsvetejšim se daje samo po maši, pred mašo se sme dati le tam, kjer je to sv. Stolica izrecno dovolila (C. R. dne 30. II. 1895, št. 3875, 3). Tako je bilo nekoč na večje praznike tudi v ljubljanski in mariborski škofiji in je še danes v navadi v salzburški nadškofiji. Dovoljenje je dano samo, če »*expositio longius sit duratura, per plures continuas horas vel per totum diem...* (Collectio rituum in usum cleri archidioceseos Salisburgensis, titulus V., cap. 6). Sicer pa velja določba: »*Licet tamen semper post missam exponere Sanctissimum, quoties aliquae preces praesente populo adjunguntur*«. Torej se ne daje blagoslov z Najsvetejšim samo ob nedeljah in praznikih kot pri nas, ampak tudi ob delavnikih, če so z mašo združene še molitve. Tako ravnajo tudi v krški škofiji. Ob delavnikih naročajo mašo z blagoslovom, ki se da na koncu maše s ciborijem. Ponekod dajo blagoslov samo če se med mašo poje ali saj orglja, ponekod pa samo po maši zapoje blagoslovno pesem. Blagoslov se daje brez incenzacije, po blagoslovu tudi ne molijo molitev, v spravo za bogokletje. Blagoslov z monštranco dajejo samo ob nedeljah in praznikih. V salzburški nadškofiji pa tudi ob delavnikih, ker velja načelo »*Ritus simplex cum pyxide post missam maxime restringendus est ad mentem decreti S. R. C. diei 27. Iulii 1927*« (Rituale, 103). V goriški nadškofiji se daje blagoslov s ciborijem tudi po nedeljski maši in sicer tako, da najprej zapoje blagoslovno pesem, ciborij stoji v odprtem tabernakelju, nato se da blagoslov brez molitvic v spravo za bogokletje. Če pa je blagoslov sam zase popoldne, /se da z monštranco. Pred blagoslovom zapoje pesem *Tantum ergo* (V zakramentu), po blagoslovu pa odmoliijo v spravo za bogokletje. Po maši je blagoslov z monštranco samo na prve nedelje v mesecu in na prve petke.

Iz svojskih oblik blagoslova z Najsvetejšim po maši se vidi, da je to res paraliturgični dodatek maši. Mnenje, da se maša z blagoslovom slovesneje zaključí ne drži. Ko bodo verniki mašo bolje razumeli in z mašnikom zavestneje sodelovali, bodo čutili, da je maša sama zase, brez paraliturgičnih dodatkov, zares najsvetejše opravilo na zemlji. Takrat jih reforma več ne bo zadela v živo in ne bodo mislili, da se z odpravo blagoslova z Najsvetejšim po maši jemlje čast svetemu zakramentu.

dr. Francé ROZMAN

TRI ŽELJE ŽUPNIKA

Nije poziv župničkih zastupnika na 3. zasjedanje II vaticanskega sabora razveselilo samo sve nebrojene župnike svijeta. Očevici tvrde da su i saborski oci malo kada tako srdačno pozdravili izjavu gen. tajnika kao kad je najvio dolazak župnika. Jedanput su oni s njime i koncelebrirali pred cijelim saborom, a jedan je dobio i riječ. I baš u vezi s njegovim prijedlozima evo jedne želje.

Teško će se prihvatiti njegov prijedlog, da bi **sv. potvrdu** smjeli redovito dijeliti župnici. Istina, potvrda je nastavak krštenja i nekada se je dijelila odmah svakom kršteniku, ali ima više pastoralnih i liturgijskih razloga da dijeljenje sv. potvrde ostane i dalje glavni čin kad biskup obilazi svoju biskupiju.

Nego svako pravilo može imati iznimaka, kad za nj vojuju važni pastoralni razlozi. Ti su naveli Pija XII da je g. 1946. dozvolio dušobrižnicima da mogu podijeliti sv. potvrdu onima koji se nalaze u životnoj pogibelji, ako im je teško doći do biskupa ili biskupu do njih. Ima još jedan sličan slučaj. Praksa nam nerijetko dovodi zaručnike, od kojih jedan ili oba nisu potvrđeni. Koji put ih uspijemo nagovoriti i pripremiti da idu biskupu i prime sv. potvrdu prije vjenčanja. Često je to za njih neugodno, a zna praviti smetnje i u biskupskoj kuriji, osobito kad takvi dođu neprijavljeni, pa je biskup odsutan ili spriječen. Još češće je takve teško nagovoriti da uopće potraže biskupa. Možda obećaju da će se krizmati kad biskup dođe u dotičnu župu, ali to je još rjeđi slučaj da se oni tada prijave, dadu poučiti i »uvrste se među djecu«. A znamo da je sv. potvrda vrlo važan sakrament ne samo za život milosti pojedinaca nego posebno za dužnosti odraslih kršćana i roditelja. U stvari žive i umiru bez tog sakramenta, ako ga ne prime barem prije vjenčanja. To je gore nego kad su odrasla djeca odlazila na drugi svijet bez sakramenta potvrde. Kad se je majka Crkva pobrinula za ove, ne bi li bilo uputno da se bolje pobrine i za nekrizmane zaručnike? Malo bi kršćana zaručnika ostalo bez sv. potvrde, kad bi se dalo župniku pravo da im podijeli sv. potvrdu kad god im je teško poći k biskupu.

Znamo koliko su župnici opterećeni, osobito kad nedjeljom moraju binirati ili trinirati. Nije teško dobiti dozvolu za triniranje već i s toga, jer je isključen svaki izgled dobiti kad milostinja za sve pinacije i trinacije i onako ne ide misniku. Međutim na dva dana u godini dosad nije bilo moguće trinacijom zadovoljiti vjernike kad najviše žele više sv. Misa: **na Božić i Uskrs**. Istina, pravom se božićna ponoćka i Misa u ponoć Uskrsnog bdjenja broji u Mise tog dana, ali je poslije ponoćke redovito otpadala jedna Misa u običajene satove tog dana. Više su puta župnici zaželjeli na Božić i Uskrs trinirati i poslije odslužene ponoćke, često i zbog dužnih ili običajinih Misa u raznim župama ili filijalama koje su im povjerene. Što dosada nije bilo moguće, možda bi se sada moglo dobiti na temelju br. 60 Upute od 26 - IX - 1964. Kad je pojedincima zbog njihove osobne pobožnosti, dozvoljeno da se mogu na Uskrs i Božić u istom danu dva puta pričestiti, moglo bi se iz važnih pastoralnih razloga, za dobro zajednice, dozvoliti župnicima da na Božić i Uskrs mogu trinirati kao i u ostale nedjelje i blagdane bez obzira da li su već imali ponoćku ili ne. Time župnici žele za se jedan teret više, pa će biti teško uskratiti im tu dozvolu na korist vjernika.

Ovo je dvoje izneseno javno, da župnici koji se slažu (a neki su se već složili i potpisanoga molili da ovo iznese) zamole svog Ordinarija, pa ako se naš episkopat složi, možda će od nadležnog foruma ishoditi dozvolu da se udovolji ovim dvjema liturgijsko - pastoralnim željama župnika.

Treća je želja odvisna od svakog pojedinog Ordinarija, a u vezi je s **večernim Misama** preko sedmice, koje su potrebna i blagodat našeg vremena. Samom je svećeniku redovito prikladnije misliti ujutro, ali iskustvo pokazuje da je vjernicima (zbog škole, tvornica, ureda i cijelog načina modernog života) mnogo lakše doći k Misi predvečer negoli ujutro. Ako to ne vrijedi za manja i matrkana sela, sigurno je zgodnije za veće župe. Kad misnik ima ujutro kod Mise 2-3 osobe, a navečer bi ih imao možda i 20, neka je slobodno izraziti i molbu, da se u tom slučaju bez poteškoća dobiju dozvola za večernju Misu u sve dane kroz godinu. Župnici koji se ukoriste tom dozvolom, neće više misliti u crkvi koja zjapi prazninom.

o. M. Kirigin

DIJALOG S LAICIMA

Mi živimo u vrijeme dijaloga. Mi živimo u vrijeme, kad Crkva želi voditi dijalog s rastavljenim kršćanima, u vrijeme, kad Crkva želi povesti dijalog s vjernicima nekršćanskih vjera, pa i s pristalicama samih poganskih religija. Da li je moguće, da onda Crkva ne bi željela dijalog sa samim svojim vjernicima? Da li je moguće, da se Crkva začahuri u svoje klerikalne okvire i ostane daleko od kršćanskog puka? Ako je ikoji dijalog na mjestu u današnjoj Crkvi, a ono je sigurno dijalog između klera i laika.

Bila su vremena, kad je u Crkvi imao samo riječ kler. On je bio *Ecclesia loquens*, a kršćanski je puk bio samo *Ecclesia audiens*. No, danas će i ta *Ecclesia audiens* otvoriti usta u sredini Crkve. I laici žele doći do riječi. Sama im Crkva daje tu riječ. Na samom općem saboru, makar skromno, i katolički je laikat dobio riječ.

Dakako, time se ne kani odstraniti niti uništiti odnos učešće Crkve prema »poučavanoj Crkvi«. Po Kristovoj uredbi učiteljstvo Crkve pripada jedino sv. Ocu Papi i kolegiju biskupa. Demokracizam u apsolutnom smislu nije moguć u katoličkoj Crkvi. Ali radi se o nečemu drugome. I »poučavana Crkva« želi, da se s njom postupi ne kao s malenim djetetom u povojima, koje još nije naučilo govoriti. Ona smatra, da ima pravo barem reći riječ, koju je naučila i riječju pokazati, što je naučila.

A u Crkvi ne postoji samo odnos naučavanja i primanja nauke. Život je Crkve daleko bujniji i obilniji. To je život velike Božje obitelji na zemlji. Jadna je kuća, u kojoj djeca nemaju pravo otvoriti usta ni da traže kruha! Jadna je obitelj, gdje djeca ne smiju postaviti pitanja! Jadna je obitelj, u kojoj djeca ne smiju doći do riječi! Obiteljski je život život dijaloga.

Koliko je kršćanski puk željan otvoriti svoja usta, najbolje pokazuje zanimanje za dopise u različitim vjerskim časopisima. Kod primanja, recimo, »Blagovesti« primijetio sam mnogo pita, kako su čitaoci kao prvo otvorili omočne stranice. Taj ih je dijalog najviše zainteresirao.

Zar mislimo, da ne bi i naši vjernici po župama ili redovničkim crkvama imali nikakva pitanja za svećenike, kad bi im oni samo otvorili, ali stvarno otvorili vrata do svoje osobe? A zar mislimo, da kršćanski puk ništa iza leđa ne prigovara svojim duhovnim pastirima, da ih nigdje ne ogovara? Svi znadu sve protiv po-